

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

[Δημοσιεύουμε παρακάτω τὸ κείμενο ἐνὸς γράμματος τοῦ Μίλαν Νίκολιτς τὸ ὁποῖο βγήκε κρυφὰ ἀπὸ μιὰ γιουγκοσλάβικη φυλακή. Ὁ Νίκολιτς, φοιτητὴς στὸ Βελιγράδι, καταδικάστηκε τὸν Αὐγούστο τοῦ 1972 σὲ δυὸ χρόνια φυλάκιση, μὲ τὴν κατηγορία ὅτι εἶχε ἀναμιχθεῖ σὲ μιὰ «τροτσκιστικὴ συνωμοσία» γιὰ τὴ «συγκρότηση τῆς Τέταρτης Διεθνoῦς στὴν Γιουγκοσλαβία». Ἐπίσης, στὴν ἴδια δίκη, πού ἐγίνε σὲ ἐποχὴ πού οἱ περισσότεροὶ φοιτητὲς καὶ πολλοὶ ἐργάτες ἔλειπαν σὲ διακοπές, καταδικάστηκαν καὶ οἱ Π. Ἰμσίροβιτς (δυὸ χρόνια) καὶ Τζέλκα Κλιάζιτς (ἐνάμιση χρόνο). Τὸ δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν αἴτηση ἀναβολῆς τῆς δίκης γιὰ νὰ ἀκουστεῖ σὰν μάρτυρας καὶ ἐμπειρογνώμων στὰ ζητήματα τοῦ τροτσκισμοῦ ὁ Βρανίκι πού ἔχει ἐκδόσει ἔργα τοῦ Τρότσκυ στὴ Γιουγκοσλαβία. Κανένα ἀπὸ τὰ ὑποτιθέμενα ἀνατρεπτικὰ ὑλικά τῶν κατηγορουμένων δὲν δημοσιεύτηκε στὴ Γιουγκοσλαβία. Τὸ παρακάτω γράμμα εἶναι ἡ πρώτη διακήρυξή τους πού ἔφτασε στὴ Δύση].

«Οἱ Μίλαν Νίκολιτς καὶ Π. Ἰμσίροβιτς βρίσκονται στὴ φυλακὴ ἀπὸ τὶς 7 τοῦ Γενάρη 1972, καὶ ὁ Τζέλκα Κλιάζιτς ἀπὸ τὶς 21 τοῦ Γενάρη 1972, κατηγορούμενοι καὶ οἱ τρεῖς ἐπειδὴ «τὸ 1970 ὀργάνωσαν ὁμάδα μὲ τὴν ὁποία ἐργάζονταν τόσο στὴ Γιουγκοσλαβία ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικὸ μέχρι τὴ σύλληψη τους τὸ Γενάρη τοῦ

1972, μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴ μετατροπὴ τῆς ὁμάδας αὐτῆς σὲ ἐχθρικὸ κόμμα πού θὰ εἶχε σὰ στόχο τὴν ἀνατροπὴ, μὲ βίαια καὶ ἀντισυνταγματικὰ μέσα, τοῦ καθεστῶτος τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ καὶ τῶν νόμιμα ἐκλεγμένων ἀντιπροσώπων καὶ ἐκτελεστικῶν πολιτικῶν ὀργάνων. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ οἱ κατηγορούμενοι δροῦσαν

δημόσια και διένεμαν ύλικά με έχθρικό χαρακτήρα σε μορφή πληροφοριακού προγράμματος, ανακοινωθέντων, και φυλλάδιων που περιείχαν μια κακόβουλη και ψευδή εικόνα της πραγματικής κατάστασης της χώρας και που ζητούσαν την αντισυνταγματική ανατροπή με τη βία....» (Απόσπασμα από το κατηγορητήριο).

»Ο εισαγγελέας μᾶς κατηγορήσε ότι «συμμαχήσαμε με τὸν ἐχθρό», ὅτι κάναμε «ἀντεπαναστατικές ἐνέργειες» καὶ ὅτι διαδίδαμε «ἐχθρική προπαγάνδα». Ἰσχυρίστηκε ὅτι με τὸ νὰ συγκεντρωθούμε οἱ τρεῖς μας καὶ νὰ μοιράσουμε φυλλάδια θέλαμε «νὰ ἀνατρέψουμε τὸ καθεστῶς τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ καὶ τῶν νόμιμων ἀντιπροσώπων του».

»Στὴν προσπάθειά του νὰ δικαιολογήσει αὐτὸν τὸν ἰσχυρισμὸ ἐπινόησε μιὰ μυθική «ἐχθρική ομάδα», πού εἶχε σχέσεις με «ξένες ὀργανώσεις ἐχθρικές πρὸς τὴ Γιουγκοσλαβία». Εἰπώθηκε ὅτι τὰ διάφορα φυλλάδια πού κυκλοφορήσαμε εἴταν «μπροσούρες πού περιείχαν ἐπικίνδυνες προτάσεις γιὰ τὴ χώρα». Ἡ κανονική μας δράση μέσα στὴ Φοιτητικὴ Ἐνωση, καὶ ἰδιαίτερα στὶς ἐλεύθερες συζητήσεις τοῦ «Κοκκινου Ἀλόγου» τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, καταγγέλληκαν σὰν «ἐχθρική δράση» καὶ «προπαγάνδα ἰδεῶν ἐχθρικών πρὸς τὴ χώρα».

»Ἐκεῖνοι πού μᾶς κατηγοροῦν νομίζουν ὅτι ὅσο πιὸ παράλογο εἶναι ἓνα ψέμα τόσο πιὸ πιστευτὸ θὰ γίνῃ καὶ τόσο πιὸ χρήσιμο ὅταν συνδυαστεῖ με ἓνα τεράστιο θόρυβο ἀπὸ τὸν τύπο. Σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε τὸ παραμικρὸ γιὰ νὰ ἀντικρούσουμε τὴ διασπορὰ τῶν ψεμάτων πού στρεφόταν ἐναντίον μας. Εἴμαστε κλεισμένοι τέσσερις μῆνες τώρα (τέσσερις ἀπὸ τὸν καιρὸ πού γράφτηκε τὸ γράμμα). Οὐσιαστικά μᾶς δέσανε τὰ χέρια καὶ μᾶς βούλωσαν τὸ στόματα. Ἐκεῖνοι πού μᾶς κατηγοροῦν ἔχουν σαφὴ γνώση ὅτι ἂν μᾶς ἀφήσουν νὰ μιλήσουμε ἐλεύθερα, ὅλες οἱ κατηγορίες τους θὰ σπάσουν σὰ σαπουνόφουσες. Νὰ γιατί κρατοῦν τὰ γράμματά μας καὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ μᾶς ἀφήσουν νὰ προετοιμάσουμε τὴν ὑπεράσπισή μας ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακὴ — δίχως ἀμφιβολία γιὰ νὰ μᾶς ἐμποδίσουν νὰ διαπράξουμε ξανά τὸ ἔγκλημα πού ποτὲ δὲν διαπράξαμε — καὶ νὰ γιατί ἀπαγορεύουν στὸν τύπο νὰ δημοσιεύει τὶς διαψεύσεις καὶ τὶς ἐπεξηγήσεις μας.

»Στὴν πραγματικότητα δικαζόμαστε γιὰ τὸ ἔγκλημα τῆς αἰρετικῆς σκέψης ἐπειδὴ διακηρύξαμε: Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει σοσιαλισμὸς καὶ ἀληθινὲς ἀνθρωπιστικὲς σχέσεις μεταξύ τῶν πολιτῶν μέσα σὲ μιὰ οἰκονομία τῆς ἀγορᾶς ὑποκειμένη στὸ βάρβαρο παιγνίδι τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ οἰκοδομηθεῖ ἡ σοσιαλιστικὴ δημοκρατία καὶ αὐτοδιαχείριση τὴ στιγμή πού ὁ πολιτικὸς καὶ οἰκονομικὸς ρόλος τοῦ κράτους ἐξαπλώνεται συνεχῶς. Δὲν μπορεῖ νὰ λέγεται ὅτι ἔχει ἐπιτευχθεῖ ἡ αὐτοδιαχείριση τῶν ἐργατῶν ὅταν δὲν εἶναι αὐτοὶ πού ἀποφασίζουν γιὰ τὰ πιὸ οὐσιώδη κοινωνικὰ ζητήματα, καὶ ὅταν, ἀκόμα καὶ στὸ μόνο ὑπάρχον κόμμα, ὁ ρόλος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν γίνεται ὅλο καὶ λιγότερο οὐσιαστικός.

»Δικαζόμαστε γιὰτὶ πιστεύουμε ὅτι ὄχι

μόνο εἶναι δυνατόν ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητο νὰ ἐπιχειρηθεῖ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς ἡ δημιουργία ἐνὸς συστήματος αὐτοδιαχείρισης ὀλοκληρωμένης στὸ ἀκέραιο — ἀπὸ τὸ ἐργοστασιακὸ ἐπίπεδο ἴσαμε τὸ ἐπίπεδο τῆς γιουγκοσλαβικῆς ὁμοσπονδίας — μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ δίνεται ἡ δυνατότητα στὴν πλειονότητα τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν νὰ ἀναλάβουν τὴν τύχη τῆς κοινωνίας καὶ νὰ ἐξαλείψουν τοὺς ἐπαγγελματίες πολιτικούς. Δικαζόμαστε γιὰτὶ πιστεύουμε ὅτι εἶναι δυνατό νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐπωφελὴς καὶ ἰσορροπημένη οἰκονομία με πλήρη ἀπασχόληση ὅλων τῶν ἐργατῶν βασισμένη σὲ μιὰ ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν διαθέσιμων πόρων της καὶ σὲ ἓνα δημοκρατικὰ καθοριζόμενο σχέδιο.

»Μᾶς σέρνουν στὸ δικαστήριον ἐπειδὴ σκεφτόμασταν με κριτικὸ πνεῦμα, ἐπειδὴ ἐκφράζαμε ἐλεύθερα τὶς ἀπόψεις μας οἱ ὁποῖες εἶναι ἀντίθετες ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἀντίληψη περὶ σοσιαλισμοῦ. Δὲν εἴμαστε οἱ τελευταῖοι πού θὰ ἔχουμε δικαστεῖ γι' αὐτό.

»Οἱ φίλοι μου κι ἐγὼ πιστεύουμε ὅτι ὁ ἀνθρωπιστικὸς καὶ δημοκρατικὸς σοσιαλισμὸς καὶ ἡ αὐτοδιαχείριση τῶν ἐργατῶν μπορεῖ νὰ οἰκοδομηθεῖ μόνο με τὴν ἀπελευθέρωση ὅλων τῶν δημιουργικῶν δραστηριοτήτων τοῦ λαοῦ. Καὶ αὐτὸ προϋποθέτει τὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, τὴν ἐπέκταση τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλεύθερης ἐκφρασης τῶν διαφορετικῶν γνώμων καὶ διαφόρων ἀντιλήψεων τοῦ δρόμου πρὸς μιὰ προοδευτικὴ ἀνάπτυξη τῆς κοινωνίας. Ὅποιαδήποτε ἄλλη τακτικὴ βρίσκεται ἀντικειμενικὰ σὲ βασικὴ ἀντίθεση πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ, ἐπειδὴ θὰ κατὰπνιγε τὴν ἀνάπτυξη. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς θεωροῦμε τὰ μέτρα πού πάρθηκαν ἐναντίον μας σὰν ἀστυνομικὲς σκευωρίες ἐναντίον τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης καὶ τῆς ἐκφρασης.

ΜΙΛΑΝ ΝΙΚΟΛΙΤΣ